

Notitie 20112670-06
De Dobbelsteen (Sittard)
Beoordeling luchtkwaliteitsaspecten

Datum	Referentie	Uw referentie	Behandeld door
8 augustus 2012	20112670-06		J. van Rooij

1 Inleiding

De gemeente Sittard-Geleen is voornemens het project de Dobbelsteen te ontwikkelen aan de rand van de historische binnenstad van stadsdeel Sittard. Het project biedt ruimte aan de Hogeschool Zuyd (HSZ), winkels, een museum, een bibliotheek, een filmhuis en woningen (optioneel).

Om de realisatie van de Dobbelsteen planologisch en juridisch mogelijk te maken, wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Vooraleer dit bestemmingsplan kan worden vastgesteld, dient het bevoegd gezag de gevolgen voor de luchtkwaliteit die samenhangen met beoogde ontwikkelingen, te toetsen aan de Wet luchtkwaliteit. Volgens de systematiek de Wet luchtkwaliteit vormt het aspect luchtkwaliteit in ieder geval geen belemmering voor een project, als wettelijke grenswaarden voor de concentraties luchtverontreinigende stoffen niet worden overschreden als gevolg van het project. Ten behoeve van de ruimtelijke besluitvormingsprocedure is onderzocht of een overschrijding van de grenswaarden voor luchtverontreinigende stoffen kan worden uitgesloten in de situatie dat het Dobbelsteenproject wordt ontwikkeld.

Voor het in kaart brengen van de heersende luchtkwaliteit in de omgeving van de Dobbelsteenlocatie, is gebruik gemaakt van recente inventarisaties van de luchtkwaliteit die zijn uitgevoerd in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Om een inschatting te maken van het effect van de verkeersaantrekkende werking van de nieuwe functies op de heersende luchtkwaliteit, is gebruik gemaakt van Standaardrekenmethode 1 (SMR 1) uit de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 (RBL 2007).

De uitgangspunten en resultaten van het onderzoek zijn samengevat in voorliggende notitie.

2 Wettelijk kader

De luchtkwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer (titel 5.2) worden ook wel de Wet luchtkwaliteit genoemd. Volgens de systematiek van de Wet luchtkwaliteit vormen de luchtkwaliteitseisen in ieder

geval geen belemmering voor een ontwikkeling, indien aannemelijk is gemaakt dat het plan leidt tot een niet in betekenende mate (NIBM) toename van de concentraties luchtverontreinigende stoffen fijn stof en NO₂. Ook indien grenswaarden uit de Wet luchtkwaliteit niet worden overschreden bij realisatie van een plan, vormen de luchtkwaliteitseisen geen belemmering.

In de navolgende paragrafen is een samenvatting gegeven van de meest relevante bepalingen uit de vigerende wet- en regelgeving voor de onderhavige ontwikkeling. Dit betreffen de begrippen NIBM en grenswaarden.

2.1 NIBM

In het Besluit NIBM (luchtkwaliteitseisen) is vastgelegd dat een ontwikkeling NIBM bijdraagt, indien de bijdrage aan de concentratie fijn stof of NO₂ niet meer dan 3% bedraagt van de jaargemiddelde grenswaarde van de betreffende stof. Voor de voor luchtkwaliteit maatgevende stoffen fijn stof en NO₂ komt dit overeen met een bijdrage aan de jaargemiddelde concentraties van 1,2 µg/m³. Voor ontwikkelingen die NIBM bijdragen aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen, vormt de Wet luchtkwaliteit geen belemmering en is geen nader luchtkwaliteitsonderzoek vereist.

In de Ministeriële regeling NIBM zijn voor verschillende categorieën projecten, grenzen gesteld aan de projectomvang waaronder een project welke met zekerheid NIBM bijdraagt aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen. Voor woningbouwlocaties bedraagt de NIBM-grens **1.500** woningen, indien de desbetreffende locatie wordt ontsloten door één ontsluitingsweg. In het geval van twee ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling ligt de grens op een netto toename van **3.000** woningen.

2.2 Grenswaarden

In tabel 2.1 zijn de grenswaarden voor de voor de luchtkwaliteit maatgevende stoffen fijn stof en NO₂ weergegeven, zoals die op grond van de vigerende wet- en regelgeving gelden in de omgeving van het plangebied.

Tabel 2.1: Grenswaarden voor fijn stof en NO₂

Stof	Norm	2012 t/m 2014	2015 en later
NO ₂	Grenswaarde (jaargemiddelde in µg/m ³)	60	40
Fijn stof	Grenswaarde (jaargemiddelde in µg/m ³)	40	40
	Grenswaarde (aantal dagen per jaar dat de 24-uurgemiddeldeconcentratie boven de 50 µg/m ³ mag liggen)	35	35

Bepalend voor de concentraties fijn stof en NO₂ binnen en in de onmiddellijke omgeving van het plangebied, zijn de ter plaatse heersende achtergrondconcentraties en de bijdrage vanwege wegverkeer.

3 Luchtkwaliteit bij realisatie Dobbelsteen

In het kader van het NSL is een instrument ontwikkeld waarmee voor elke regio in Nederland wordt berekend en gemonitord, wanneer en tegen welke beleidsinspanning aan grenswaarden wordt voldaan. Dit instrument, de Monitoringstool, is in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (het voormalige VROM en Verkeer en Waterstaat) tot stand gekomen en in samenwerking met gemeentelijke en provinciale overheden ontwikkeld.

Uit de meest recente en publiek beschikbare versie van de Monitoringstool (december 2011) volgt dat de concentraties fijn stof en NO₂ in de omgeving van het plangebied in de periode tussen 2011 en 2020, ruimschoots lager liggen dan de grenswaarden voor deze stoffen. Tabel 3.1 geeft de hoogst berekende concentraties weer voor de wegvakken in de omgeving van de Dobbelsteen. Figuur 3.1 geeft de ligging van de geraadpleegde rekenpunten weer.

Tabel 3.1: Concentraties luchtverontreinigende stoffen omgeving Dobbelsteen

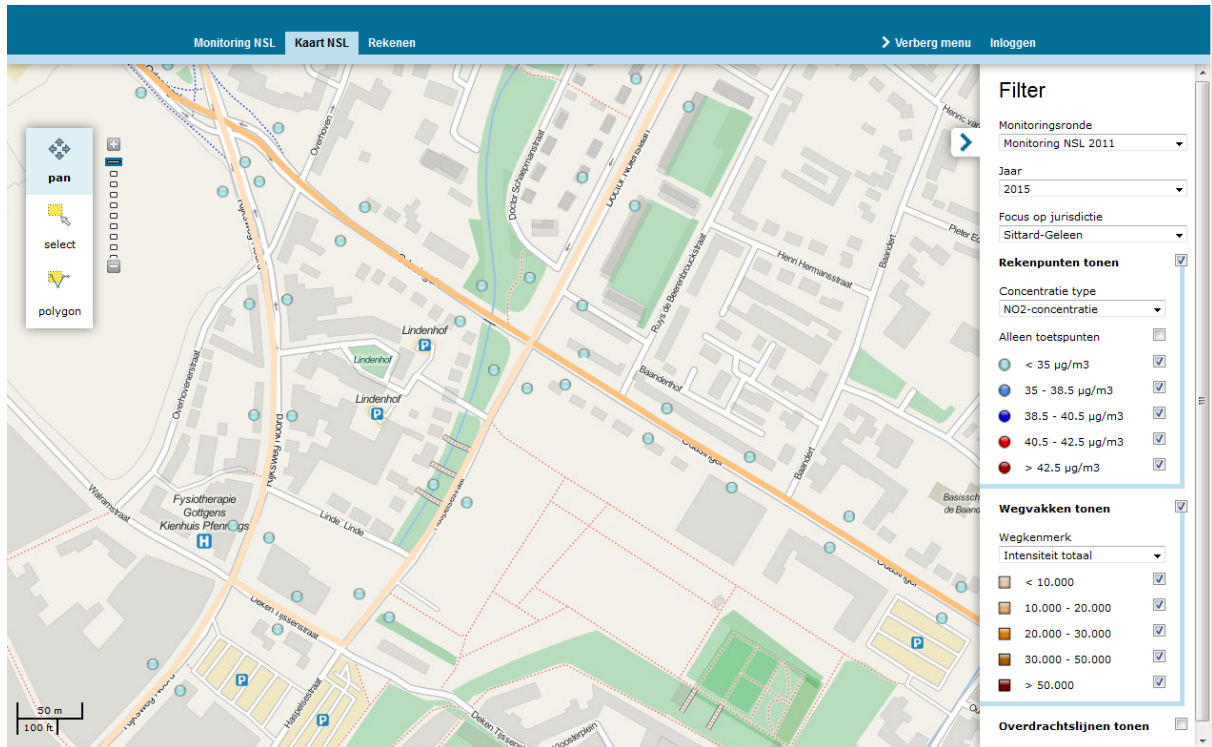
Locatie	Fijn stof (PM ₁₀) in µg/m ³		NO ₂ in µg/m ³	
	2011	2015	2011	2015
Haspelsestraat	25	21,7	25,3	23,8
Odasingel	26,5	25,1	31,7	26,9
Rijksweg Noord	25,5	24,3	28,2	23,7
Deken Tijssenstraat	24,9	23,7	25,1	21
Doctor Nolenslaan	25,3	23,8	26	21,8
Grenswaarde	40 (31,2)*	40 (31,2)*	60	40
Marge tot overschrijden van grenswaarden	4,7*	6,1*	28,3	13,1

* Bij een jaargemiddelde concentratie van 31,2 µg/m³ wordt voor fijn stof ook aan de daggemiddelde grenswaarden voldaan. Deze equivalente jaargemiddelde concentratie wordt ook ruimschoots gerespecteerd in de omgeving van het plangebied.
Bron: www.NSL-monitoring.nl.

De hoogste concentraties worden met de Monitoringstool berekend in 2011 langs de Odasingel (tussen de Doctor Nolenslaan en de Baandert). Met 26,5 µg/m³ fijn stof en 31,7 µg/m³ NO₂ liggen de concentraties ruimschoots beneden de in dat jaar geldende grenswaarden van respectievelijk 40 µg/m³ en 60 µg/m³. In het jaar 2015 nemen de concentraties verder af tot 25,1 µg/m³ fijn stof en 26,9 µg/m³ NO₂. Daarmee liggen ook in 2015 de concentraties in de omgeving van het plangebied ruim beneden de dan geldende grenswaarde van 40 µg/m³¹.

Volledigheidshalve wordt nog opgemerkt dat na 2015 de concentraties luchtverontreinigende stoffen verder afnemen als gevolg van dalende achtergrondconcentraties en schoner wordend verkeer.

¹ Bij een jaargemiddelde concentratie van 31,2 µg/m³ wordt voor fijn stof ook aan de daggemiddelde grenswaarden voldaan. Deze equivalente jaargemiddelde concentratie wordt ook ruimschoots gerespecteerd in de omgeving van het plangebied.
Bron: Monitoringstool 2011 - www.NSL-monitoring.nl.

Figuur 3.1 NSL rekenpunten in de directe omgeving van de Dobbelsteen

3.1 Bijdrage Dobbelsteen

Ingebruikname van de geplande functies uit het plan de Dobbelsteen zal leiden tot extra verkeersstromen van en naar de parkeervoorzieningen in het gebied. De totale verkeersproductie van de parkeervoorzieningen binnen en in de omgeving van het plangebied volgt uit de rapportage Parkeergarage Dobbelsteen - Parkeerbalans 2012 (Grontmij, 18 juni 2012). De verkeersproductie op de hoofdonthoudingsweg van de Dobbelsteen (de Haspelsestraat) bedraagt tussen de 3.200 en 5.000 motorvoertuigen per etmaal.

De voorgenoemde intensiteiten weerspiegelen niet de toename van het aantal verkeersbewegingen door de realisatie van de Dobbelsteen en de optimalisatie van de Odaparking, maar zijn representatief voor **de totale verkeersintensiteit** op de Haspelsestraat na ingebruikname van de nieuwe functies. Wanneer sec de toename van de verkeersintensiteit wordt beschouwd, dient de intensiteit van de huidige situatie hierop in mindering te worden gebracht. Vanuit een absolute worstcase benadering is in het voorliggende onderzoek, bij het vaststellen van het risico op grenswaardenoverschrijdingen in de omgeving van de Dobbelsteen, uitgegaan van een verkeerstoename die gelijk is aan de totale maximale verkeersintensiteit op de Haspelsestraat; ca. 5.000 motorvoertuigen per etmaal. Wanneer op grond van dit absolute worstcase uitgangspunt een overschrijding van grenswaarden kan worden uitgesloten, is dit in de praktijk ook zeker uitgesloten.

Voor het bepalen van de (worstcase) bijdrage aan de concentraties fijn stof en NO₂ is gebruik gemaakt van de NIBM-rekentool. De NIBM-rekentool is ontwikkeld door InfoMil in samenwerking met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en werkt volgens de rekenregels van SRM 1 uit de RBL 2007. De tool is daardoor ook geschikt voor de onderhavige binnenstedelijke situatie.

De essentie van de NIBM-rekentool is dat het merendeel van de invoergegevens berust op een **worstcase** situatie: bij de berekening van de concentratietoename zijn de kenmerken van het verkeer, de straat en de omgeving zo gekozen dat een situatie ontstaat met een maximale luchtverontreiniging. De berekende concentratietoenames vormen daardoor altijd een overschatting van de werkelijk te verwachten concentratietoename. De resultaten van de berekening met de NIBM-rekentool zijn navolgend samengevat.

Tabel 3.2: Rekenresultaten NIBM-rekentool

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit		
Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		5000
Aandeel vrachtverkeer		3,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	4,93
	PM ₁₀ in µg/m ³	1,54

Uit de berekening met de NIBM-rekentool volgt dat 5.000 motorvoertuigen per etmaal leiden tot een maximale bijdrage aan de jaargemiddelde concentraties van 4,93 µg/m³ NO₂ en 1,54 µg/m³ fijn stof (PM₁₀). Uit tabel 3.1 volgt dat de marge tot een overschrijding van grenswaarden op alle wegen in de omgeving van de Dobbelsesteenlocatie, een veelvoud bedraagt van de te verwachten bijdrage vanwege het extra verkeer.

Gezien de veel ruimere marge tot een overschrijding van grenswaarden (tabel 3.1) is het - zelfs bij de gevolgde absolute worstcase benadering - uitgesloten dat het plan leidt tot een overschrijding van de grenswaarden voor fijn stof en/of NO₂. Nu een overschrijding van grenswaarden kan worden uitgesloten, geldt eveneens dat de Wet luchtkwaliteit, op basis van artikel 5.16 (eerste lid, onder a), geen belemmering vormt voor de geplande ontwikkeling en ingebruikname van de Dobbelsesteenlocatie.

3.1.1 Gevoeligheidsanalyse generieke gegevens 2012

Op 9 maart 2012 zijn de generieke prognoses ten aanzien van voertuigemissies en achtergrondconcentraties herzien. Deze geactualiseerde cijfers zijn op het moment van opstellen van voorliggende notitie nog niet verwerkt in de berekeningen van NSL, noch in de NIBM-rekentool.

Uit een analyse van deze nieuwe generieke gegevens volgt echter dat de voertuigemissies voor niet-snelwegverkeer en de achtergrondconcentraties, slechts minimaal zijn bijgesteld ten opzichte van de inzichten van 2011². Vanwege de zeer beperkte wijzigingen van de generieke rekenparameters (tussen -5% tot +5%) en de zeer ruime marge tussen de berekende concentraties met de Monitoringstool 2011 en de grenswaarden, is een overschrijding van grenswaarden ook op grond van de meest recente inzichten uitgesloten.

4 Samenvatting en conclusie

In voorliggende notitie zijn de luchtkwaliteitsaspecten die samenhangen met de beoogde ontwikkeling en ingebruikname van de Dobbelsteenlocatie in het stadsdeel Sittard geïnterpreteerd en beoordeeld. De ontwikkeling van het plan wordt planologisch en juridisch mogelijk gemaakt door een nieuw bestemmingsplan.

Uit de uitgevoerde inventarisatie volgt dat - zelfs in een absolute worstcase benadering - de concentraties luchtverontreinigende stoffen binnen en in de omgeving van het plangebied ruimschoots lager liggen dan de grenswaarden uit de Wet luchtkwaliteit. Op grond van artikel 5.16, eerste lid, onder a van de Wet luchtkwaliteit staat daarmee vast, dat de luchtkwaliteitsaspecten uit de wet geen belemmering vormen voor de ontwikkeling van de Dobbelsteenlocatie.

Op grond van de voorgenoemde bevindingen wordt geconcludeerd dat het aspect luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor het vaststellen van het, voor het initiatief benodigde, nieuwe bestemmingsplan.

Cauberg-Huygen Raadgevende Ingenieurs BV

de heer ing. J.I.J.H. van Rooij
Senior Projectleider

² Geraadpleegde gegevens: www.rijksoverheid.nl invoergegevens luchtkwaliteit maart 2011 en maart 2012.